

Календарно-тематичне планування з інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»

для учнів 5 класу 70 год (2 год на тиждень) на 2024-2025 н.р.

Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Біда Дарія Дмитрівна, Гільберг Тетяна Георгіївна, Колісник Ярина Іванівна).

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795.

Пізнаємо природу: підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти/Л.Я.Мідак, Н.В. Фоменко, В.Я. Гайда, С.М. Полодюк, В.І. Кравець, І.В. Кравець, І.В. Олійник, В.П. Стахурська, З.М. Пушкар, С.В. Банах, Л.П. Козловська.-Тернопіль: Астон, 2022.-272с.

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 08.02.2022 № 140).

Відповідно до модельної навчальної програми «Пізнаємо природу». 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авторки: Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.).

Псеместр

№	Дата	Тема	Очікувані результати (згідно модельної програми та Державному стандарту базової середньої освіти)	Види навчальної діяльності	Рекомендована Група результатів	Демонстраційні д/з та Корегування
Тема 4. Вода на Землі 5 год.						
31	14.01	Розподіл води на поверхні Землі. Колообіг води в природі. Значення води для життя на Землі	Учень/ учениця: визначає з допомогою вчителя чи інших осіб мету і завдання дослідження відповідно до сформульованої проблеми [6 ПРО 1.2.1-1]. Наводить приклади взаємозв'язків об'єктів і явищ природи, зокрема пов'язаних із власними діями в довкіллі	Побудова діаграми «Прісна й морська вода; опис явищ, що відбувалися впродовж року у моделі колообігу води в природі;	ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§ 31,32,33 прочитати. Відповісти на питання після параграфа (усно).
32	17.01	Дослідження океанів і морів	Учень/ учениця: Оцінює (за спільно розробленими критеріями) з допомогою вчителя чи інших осіб власну діяльність і ефективність дій групи для досягнення результату [6 ПРО 4.5.1-1]	Спостереження та обговорення демонстраційного експерименту «Властивості глини, піску й торфу (або різних видів ґрунту) утримувати вологу»; • спостереження за станом рослин у різних умовах поливу; • робота з науково-популярними джерелами інформації, підготовка презентації	ГР 3. Усвідомлює закономірності природи.	§ 34 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа (усно).

33	21.01	Води суходолу: річки й озера своєї місцевості, України, світу,	Учень/ учениця: визначає з допомогою вчителя чи інших осіб мету і завдання дослідження відповідно до сформульованої проблеми [6 ПРО 1.2.1-1]. Наводить приклади взаємозв'язків об'єктів і явищ природи, зокрема пов'язаних із власними діями в довкіллі [6 ПРО 3.3.2-1].	нанесення на контурну карту об'єктів, зазначених в тексті;	ГР 1. Проводить дослідження природи	§35 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа (усно). Додаткове завдання – картка
34	24.01	Робота води в природі.	Учень/ учениця: дотримується правил поведження з природними об'єктами для збереження здоров'я і довкілля [6 ПРО 3.3.2 - 2] Наводить приклади взаємозв'язків об'єктів і явищ природи, зокрема пов'язаних із власними діями в довкіллі [6 ПРО 3.3.2-1].	дослідження та з'ясування проблем найближчої водойми (вимірювання швидкості течії, визначення правих і лівих приток, визначення прозорості води); створення моделі «Джерела прісної води на Землі»; нанесення на контурну карту об'єктів, зазначених в тексті;	ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§36 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа (усно). Знайдіть в інтернеті інформацію, якими способами можна очистити воду.

35	28.01	Охорона водойм. Самоочищення води в природі	Учень/ учениця: демонструє модель безпечної поведінки згідно з інструкціями й правилами в соціальному та природному середовищі; [6 ПРО 3.3.2 -2] Оцінює (за спільно розробленими критеріями) з допомогою вчителя чи інших осіб власну діяльність і ефективність дій групи для досягнення результату	дослідження «Як рослинний покрив захищає ґрунти від водної ерозії?»; *створення лепбука (буклета) «Які рослини та тварини очищають воду?»;	ГР 3. Усвідомлює закономірності природи.	§ прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа (усно). Додаткове завдання - картка
36	31.01	Склад і властивості повітря.	Учень/ учениця: створює письмові тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід; пояснює самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб значення інформації для розв'язання життєвої / навчальної проблеми; пояснює призначення інструментів / створених моделей, які використовувалися для досліджень і фіксування результатів; пропонує правила взаємодії	Моделювання руху повітря в атмосфері, спостереження та опис явищ у повітряній оболонці Землі	ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§38 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа
37	04.02	Види опадів. Клімат	Учень/ учениця: пропонує правила взаємодії в групі й дотримується їх; бере участь у прийнятті спільних рішень;	Складання анкети та проведення демонстрування метеорологічних приладів та використання їх	ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§39 прочитати. Відповісти на питання після параграфа
38	07.02	Повітря і погода. Прогноз погоди.	Учень/ учениця: пояснює призначення інструментів / створених моделей, які використовувалися для досліджень	Довготривалі спостереження «Чи здійснюються прогнози метеорологів?», ведення та фіксація спостереження за погодою	ГР 3. Усвідомлює закономірності природи.	§40 прочитати. Відповісти на питання після параграфа

39	11.02	Вплив погоди на життя, здоров'я та господарську діяльність людини. Небезпечні погодні явища.	Учень/ учениця: пояснює самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб можливі зміни природних об'єктів і явищ залежно від певних умов; відповідального / безвідповідального використання здобутків науки та техніки; використовує окремі способи пошуку джерел інформації для розв'язання життєвої / навчальної проблеми;	Складання списку сфер людської діяльності, робота яких залежить від погоди	ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§41 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа
40	14.02	Значення та охорона повітря. Земля-унікальна планета.	Учень/ учениця: наводить приклади впливу діяльності людини на навколишнє середовище в часі й просторі, взаємодії людини та природи; розповідає про власний емоційний стан, описуючи окремі відтінки настрою, почуттів, переживань тощо під час рефлексії власної діяльності або сприймання повідомлення;	Дослідження чистоти повітря у своєму населеному пункті.	ГР 1. Проводить дослідження природи	§42 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа Підготуватись до к.р.
41	18.02	Діагностувальна робота з розділу «Пізнаємо нашу планету»			ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію. ГР 3. Усвідомлює закономірності природи.	Ст.139
Розділ 4. Пізнаємо різноманіття організмів						
42	21.02	Світ живих організмів	Учень/ учениця: вирізняє з-поміж об'єктів / явищ природи ті, що мають одну чи більше спільних ознак ; групує (впорядковує) самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб об'єкти / явища природи за визначеною ознакою;	Складання таблиці про спільні і відмінні ознаки живих організмів	ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§43 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа

43	25.02	Будова, різноманітність та функціонування клітин (на прикладі клітин рослин, тварин, грибів, бактерій) Лабораторний дослід. Робота з мікроскопом та приготування тимчасового препарату	Учень/ учениця: вирізняє з-поміж об'єктів / явищ природи ті, що мають одну чи більше спільних ознак; ставить запитання про будову й властивості об'єктів природи, умови виникнення та перебігу природних явищ, їхні ознаки; виконує з допомогою вчителя чи інших осіб спостереження, експерименти, фіксує одержані результати; визначає з допомогою вчителя чи інших осіб відповідність одержаних результатів очікуваним результатам і меті дослідження; пропонує самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб способи практичного використання результатів досліджень;	Моделювання рослинної і тваринної клітини з інтерпретацією результатів та формулювання висновків; розпізнавання загальних рис клітин рослин, тварин, грибів, бактерій Виконання лабораторного дослідження на прикладі рослинної клітини	ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію. ГР 1. Проводить дослідження природи	§44 прочитати. Відповісти на питання після параграфа. Принести: цибулю, піпетку, пінцет, канцелярський ніж Ст.148
44	28.02	Бактерії, поширення та особливості життєдіяльності. Хвороботворні бактерії.	Учень/ учениця: вирізняє з-поміж об'єктів / явищ природи ті, що мають одну чи більше спільних ознак; ставить запитання про будову й властивості об'єктів природи, умови виникнення та перебігу природних явищ, їхні ознаки;	Складання пам'ятки «Профілактика бактеріальних захворювань»	ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§45 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа.
45	04.03	Корисні бактерії в організмі людини. Використання бактерій людиною	Учень/ учениця: пропонує самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб способи практичного використання результатів досліджень;	Виконання проекту «Кисломолочні продукти», створення ментальної карти про використання бактерій людиною	ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§46 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа.
46	07.03	Віруси, особливості їхньої будови, як взаємодіють з клітиною та розмножуються в ній. Роль вірусів. Профілактика	Учень/ учениця: представляє самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб текстову інформацію / аудіоінформацію у формі графічної, табличної інформації або інфографіки; представляє дані, створюючи таблиці, схеми, діаграми	Гра «Віруси та бактеріальні захворювання людини, роль корисних бактерій в організмі людини	ГР 3. Усвідомлює закономірності природи.	§47 прочитати. Відповісти на питання після параграфа.

		ка вірусних захворювань людини.	тощо, з виконанням необхідних проміжних перетворень;			
47	11.03	Особливості будови й життєдіяльності грибів	Учень/ учениця: вирізняє з-поміж об'єктів / явищ природи ті, що мають одну чи більше спільних ознак; групує (впорядковує) самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб об'єкти / явища природи за визначеною ознакою;	Спостереження за процесом бродіння, що здійснюється дріжджами	ГР 1. Проводить дослідження природи	§48 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа.
48	14.03	Різноманітність грибів, їх значення в природі і для людини. Лабораторний дослід. Дослідження будови гриба муко́ра.	Учень/ учениця: виконує самостійно / в групі, з допомогою вчителя чи інших осіб спостереження та експерименти за складеним планом, використовуючи запропоновані інструменти / створені моделі;	Дослідження цвілевих та шапінкових грибів; дискусія «Чи можуть цвілеві гриби перетворитися на отруйні?»	ГР 1. Проводить дослідження природи	§49 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа.
49	18.03	Особливості будови і життєдіяльності лишайників Різноманітність лишайників, їхнє значення в природі і для людини.	Учень/ учениця: визначає з допомогою вчителя чи інших осіб суперечності в запропонованій ситуації; виділяє самостійно / з допомогою вчителя чи інших осіб істотне в інформації природничого змісту;	Створення буклету про лишайники своєї місцевості. Пошук і систематизація інформації за двома і більше джерелами на тему: «Значення лишайників у природі і для людини»	ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§50 §51 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа.
50	21.03	Різноманітність водоростей, вищих спорових, насінних рослин. Практична робота. Визначення представників	Учень/ учениця: наводить приклади об'єктів і явищ природи; визначає основну ознаку (ознаки), за якими об'єкти / явища природи об'єднано в окремі групи; групує (впорядковує) самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб об'єкти / явища природи за	Дослідження цвілевих і шапінкових грибів	ГР 1. Проводить дослідження природи	§52 прочитати, прочитати. Відповісти на питання після параграфа.

		різних груп рослин (водорості,мохи ,плауни,хвощі, папороті,хвойні, квіткові)	визначеною ознакою;			
51	25.03	Рослини навколо нас,їхнє пристосування до умов середовища.	Учень/ учениця: наводить приклади об'єктів і явищ природи; визначає основну ознаку (ознаки), за якими об'єкти / явища природи об'єднано в окремі групи;	Робота в групах над створенням опорного конспекту по кожній групі рослин	ГР 3. Усвідомлює закономірності природи.	§53 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
52	28.03	Розпізнаємо рослини своєї місцевості. Догляд і розмноження кімнатних та гороніх рослин	Учень/ учениця: Розпізнає різні види рослин,класифікує їх Наводить приклади догляду за кімнатними рослинами	Створення опису за зразком обраної учнями рослини своєї місцевості Виконання на вибір проєктів «Цвітіння води», «Моя кімнатна рослина та догляд за нею», «Моя улюблена городня рослина»	ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§54 §55 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
53	01.04	Тварини та їхня пристосованість до умов життя.	Учень/ учениця: групує (впорядковує) самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб об'єкти / явища природи за визначеною ознакою	Робота в групах над створенням опорних конспектів по кожній групі тварин.	ГР 3. Усвідомлює закономірності природи.	§56 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
54	04.04	Роль тварин у природі та для людини. Практична робота№7 Визначення за особливостями зовнішньої будови та опис за зразком тварини своєї місцевості	Учень/ учениця: пропонує правила взаємодії в групі й дотримується їх бере участь у прийнятті спільних рішень;представляє дані, створюючи таблиці, схеми, діаграми тощо, з виконанням необхідних проміжних перетворень; поводить ся безпечно під час спілкування, зокрема з тваринами;	Виконання практичної роботи (на вибір учня)	ГР 1. Проводить дослідження природи	§57 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
55	08.04	Збереження різноманіття тваринного	Учень/ учениця: дотримується правил поведіння з природними об'єктами для збереження здоров'я і довкілля;	Робота в парах та групах над створенням презентацій на теми «Роль тварин а природі», «Роль тварин для людини»	ГР 3. Усвідомлює закономірності природи.	§58 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.

		світу.				
56	11.04	Системи органів людини та їхня взаємодія	Учень/ учениця: описує самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб явища й процеси, використовуючи відповідну наукову термінологію;	Створення моделі внутрішньої будови людського організму; створення ментальної карти «Взаємозв'язок систем органів в організмі людини»	ГР 2.Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§59 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
57	15.04	Опорно-рухова система організму людини	Учень/ учениця: пояснює з допомогою вчителя чи інших осіб вплив умов виконання дослідження на його результати;	Робота в групах та парах «Рекомендації для профілактики порушень постави», «Робоче місце школяра»	ГР 3. Усвідомлює закономірності природи.	§60 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
58	18.04	Кровоносна та дихальна система організму людини. Практична робота №8 Як залежить частота серцевих скорочень від активності людини?	Учень/ учениця: пропонує самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб способи практичного використання результатів досліджень;	Створення моделі внутрішньої будови людського організму, виконання практичної роботи	ГР 1. Проводить дослідження природи	§61 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
59	29.04	Травна система організму людини	Учень/ учениця: здійснює пошук самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб інформації природничого змісту в доступних джерелах;	Створення моделі внутрішньої будови людського організму	ГР 2.Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§62 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
60	02.05	Видільна система та шкіра людини	Учень/ учениця: поєднує інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо) у межах одного або кількох текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів);	Створення моделі внутрішньої будови людського організму	ГР 2.Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§63 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
61	06.05	Нервова система та органи чуття людини.	Учень/ учениця: обирає з допомогою вчителя чи інших осіб наукове пояснення явищ природи / фактів / даних;	Створення моделі внутрішньої будови людського організму; створення ментальної карти «Взаємозв'язок систем органів в організмі людини».	ГР 2.Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§64 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.

62	09.05	Діагностувальна робота з розділу «Пізнаємо різноманіття організмів»			ГР 1.Проводить дослідження природи ГР 3. Усвідомлює закономірності природи. ГР 2.Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	Ст.222
РОЗДІЛ 5. Пізнаємо себе і світ						
63	13.05	Навички,що сприяють збереженню здоров'я людини.Здорове харчування. Практична робота №9.Моя тарілка здорового харчування.	Учень/ учениця: пояснює наслідки недотримання здорового способу життя на основі інформації, що міститься в різних текстах; обирає продукти харчування, способи проведення дозвілля, відповідний одяг тощо, які приносять задоволення й користь для здоров'я, безпеки та добробуту;	Створення ментальної карти «Правила здорового способу життя»; практична робота «Моя тарілка здорового харчування»;	ГР 1.Проводить дослідження природи	§65 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
64	16.05	Фізична активність. Режим дня і сну. Емоції, стрес і здоров'я	Учень/ учениця: аналізує вибір свій та інших осіб з урахуванням користі й задоволення (радості) для здорового, безпечного життя; ; знаходить інформацію щодо здоров'я, безпеки та добробуту в різних джерелах і перевіряє її достовірність; пояснює вплив спілкування на складники здоров'я, безпеки й добробуту;	Вивчення залежності постави й життєвої ємності легень; складання власного розпорядку дня	ГР 2.Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§66 §67 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
65	20.05	Діяльність людини та довкілля	Учень/ учениця: відповідає самостійно на чітко сформульовані запитання за відомою / опрацьованою інформацією природничого змісту; толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні й різні думки учасників дискусії;	Дискусії «Які матеріали/діяльність людини можуть спричинити забруднення повітря, зокрема й усередині приміщень, зміну якості води, ґрунтів та які можливі наслідки для здоров'я людини»	ГР 2.Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§68 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.

66	23.05	Забруднення повітря, води, ґрунтів; застосування хімічних засобів захисту рослин і здоров'я людини.	Учень/ учениця: наводить приклади впливу діяльності людини на навколишнє середовище в часі та просторі, взаємодії людини та природи; з розумінням визначає цінність гігієнічних властивостей матеріалів натурального походження для здоров'я людини та покращення якості життя;	Робота в групах «Як можна зменшити забруднення довкілля»; розв'язування ситуаційних завдань «Вжити заходів, щоб запобігти».	ГР 3. Усвідомлює закономірності природи.	§69 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
67	27.05	Збереження біорізноманіття України. Інвазійні види та їх вплив на біорізноманіття	Учень/ учениця: відповідає самостійно на чітко сформульовані запитання за відомою / опрацьованою інформацією природничого змісту; наводить приклади взаємозв'язків об'єктів і явищ природи, зокрема пов'язаних із власними діями в довкіллі;	Мозковий штурм «Важливість біорізноманіття в природі й для людей»; виконання проекту на вибір «Збереження різноманіття рослин нашої місцевості», «Збереження різноманіття тварин нашої місцевості» Робота в групах «Інвазійні рослини твоєї місцевості»	ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§70 §71 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.
68	30.05	Зв'язок людини з природою. Людина та природа у творчості українських та світових митців.	Учень/ учениця: наводить приклади взаємозв'язків об'єктів і явищ природи, зокрема пов'язаних із власними діями в довкіллі; дотримується правил поведінки з природними об'єктами для збереження здоров'я і довкілля;		ГР 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію.	§72 §73 прочитати, Відповісти на питання після параграфа.